

УДК 37:351.851:355.48

Власюк Т. М., к.е.н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

Дмитренко А. С.
Київський національний університет технологій та дизайну

МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Україну чекає комплексний та багаторічний процес післявоєнного відновлення. Даний процес включає в себе не тільки відбудову зруйнованої інфраструктури, а й масову трансформацію держави та економіки.

Освіта завжди була фундаментом для розвитку суспільства. Вона як і всі інші структури зазнала глибоких змін та втрат, але це стало основою для модернізації освітнього процесу та майбутнього відновлення країни. Руйнування інфраструктури, вимушене переміщення дітей, студентів та викладачів, поставили перед суспільством певні випробування, щодо проведення освітнього процесу. Перехід на дистанційний формат навчання створило нову реальність, яка дала початок не просто для відбудови, а повної модернізації системи освіти. Сучасні реалії освітньої політики повинна відповідати викликам воєнного часу, а також створювати нове покоління громадян, здатних забезпечити сталий економічний розвиток, інноваційність та інтеграцію України до європейського простору.

Повоєнна модернізація системи освіти має в собі містити створення нової моделі, орієнтованої на людину, технології, соціальну відповідальність та економічну ефективність. Одним з головних напрямів розвитку є діджиталізація освітнього процесу, яка забезпечить рівний доступ до знань, розширить освітні можливості для громадян незалежно від місця проживання й сприяє формуванню цифрової компетентності, необхідної для сучасного ринку праці. Цифрова трансформація дозволяє впроваджувати штучний інтелект, віртуальні лабораторії, системи адаптивного навчання, автоматизовані моделі оцінювання. Створення єдиної національної освітньої екосистеми сприятиме об'єднанню навчальних ресурсів, наукових баз і платформ відкритого доступу, що підвищить ефективність підготовки кадрів у післявоєнний період.

Змінюючи технологічні процеси освіта має забезпечити якісну підготовку фахівців для реального сектору економіки. Відновлення інфраструктури, енергетики, промисловості, транспорту та аграрного виробництва потребує тисяч нових професіоналів, здатних діяти в умовах інноваційної економіки. Головним стратегічним завданням стає модернізація професійно-технічної освіти. Оновлення навчальних програм з урахуванням потреб ринку праці, запровадження дуальної системи освіти, налагодження партнерства між навчальними закладами та корпораціями, які виступатимуть як замовники кваліфікованих кадрів. Таке співробітництво сприятиме розвитку виробничих кластерів і регіональних інноваційних хабів, де освіта, бізнес та наука взаємодіють у форматі «трикутника знань».

Корпорації, особливо міжнародні, відіграють дедалі важливішу роль у формуванні сучасного світового простору. Їхня участь у спільних програмах, тренінгах, грантах та

дуальних освітніх ініціативах дозволить студентам здобути практичні навички, а університетам – адаптувати навчальні курси під актуальні економічні виклики. У партнерстві з великим бізнесом і транснаціональними компаніями можливе створення корпоративних освітніх центрів, інкубаторів стартапів і програм підтримки молодих дослідників. Це сприятиме розвитку підприємницької освіти, формуванню економічно активного мислення та вмінню працювати в інноваційному середовищі.

Окрему увагу необхідно приділити розвитку біоекономіки як одного з пріоритетних напрямів післявоєнного відновлення. Біоекономіка – поєднання знань про природні ресурси, екологію, біотехнології та економіку сталого розвитку. Україна має значний потенціал у даній сфері – від аграрного виробництва до відновлювальної енергетики й переробки органічних відходів. Освітні програми повинні готувати фахівців, здатних створювати екологічно безпечні технології, управляти біоресурсами та впроваджувати принцип «зеленої» економіки. Це сприятиме формуванню нової етичної парадигми господарювання, де освіта стає центрою екологічної відповідальності та економічної модернізації.

Модернізація системи освіти є ключовим чинником післявоєнного відновлення України, адже саме вона формує людський потенціал для майбутнього розвитку держави. Освіта має інтегрувати цифрові технології, партнерство з корпораціями та орієнтацію на інноваційну економіку. Відновлення країни неможливе без якісної професійної підготовки кадрів, здатних працювати у високотехнологічних та екологічно орієнтованих галузях. Співпраця освіти, науки, бізнесу та держави створює основу для сталого економічного зростання. Розвиток біоекономіки й «зеленої» освіти сприятиме екологічно відповідальній модернізації, що поєднує відбудову країни з її європейською інтеграцією.

Список використаних джерел:

1. Бахрушин, В. Є. (2023). Модернізація мережі закладів вищої освіти України: деякі євроінтеграційні аспекти. *Освітня аналітика України*, 5 (26), 112-125.
2. Кремень, В. Г. (2024). Модернізація мережі, укрупнення закладів вищої освіти. *Вісник НАПН України*, 6(2), 1-4.
3. Будякова О. Ю. (2023). Біоекономіка: інтегрована наука на основі досліджень міждисциплінарного характеру. *Методологія сучасних наукових досліджень : збірник наукових праць за результатами XIX Міжнародної науково-практичної конференції*, 147-151.
4. Радкевич, В. О. (2022). Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів. *Матеріали V Всеукраїнського науково-практичного семінару (м.Київ, 31 жовтня 2022 р.)*.
5. Баніт О. В. (2024). Трансформаційні процеси в корпоративній освіті України: аналітичний огляд. *European Scientific e-Journal*, 28, 27–38.